

COMUNICACIÓ EN PERSONES AMB DISCAPACITAT I/O DETERIORAMENT COGNITIU

Laura Rubio Uceda
Psicòloga General Sanitària
Col.nº 15455

ENTENENT LES DIFICULTATS COGNITIVIES

Tots en podem tenir en diferents moments de la nostra
vida

TIPUS DE TRASTORNS COGNITIUS

Trastorns adquirits

Amnèsia

Demència

Trastorns orgànics

- TCE
- Tumors
- Ictus
- Etc.

Trastorns de l'estat d'ànim i salut mental

Ansietat

Estrès post-traumàtic

Depressió

Trastorns psicòtics

Etc.

Condicions neurològiques i patologia congènita

Síndrome de Down

TEA

TDAH

Retard mental

PCI

Etc.

PRINCIPIS BÀSICS DE LA COMUNICACIÓ

NO PODEM NO COMUNICAR

CONSIDERACIONS PRÈVIES

Aquests desafiaments no són “culpa” de la persona afectada, son conseqüència de la seva dificultat cognitiva.

Fonamental promoure l'empatia

Existeixen factors externs que també generen dificultats

- Condicions de l'ambient
- Estigma i discriminació
- Prejudicis

És fonamental trobar recursos alternatius i adaptatius de comunicació

- Recursos visuals, gestuals, tàctils
- Implementació de tècniques de comunicació no verbal

Ambient de tranquil·litat, confiança i respecte que afavoreixi l'apertura

TIPUS D'ALTERACIONS EN LA COMUNICACIÓ

Dificultats en l'expressió

Alteracions en la producció del llenguatge que els dificulta expressar-se adequadament

- Vocabulari limitat
- Errors gramaticals
- Dificultat per estructurar el discurs
- Discurs desendregat, descontextualitzat, incoherent o no adaptat a la situació
- Dificultats en la pronunciació i/o la fluïdesa
- Ecolàlia

Dificultats en la comprensió

Alteracions en la comprensió del llenguatge que dificulta la interpretació

- Dificultats per seguir instruccions
- Dificultats per respondre a preguntes o inadequació de les respostes

Dificultats mixtes

Alteracions en la comprensió i en l'expressió del llenguatge

ESTRATÈGIES DE COMUNICACIÓ EFECTIVA

Adaptació de la comunicació

TIPUS DE COMUNICACIÓ

VERBAL

Llenguatge oral

Llenguatge escrit

NO VERBAL

Sons

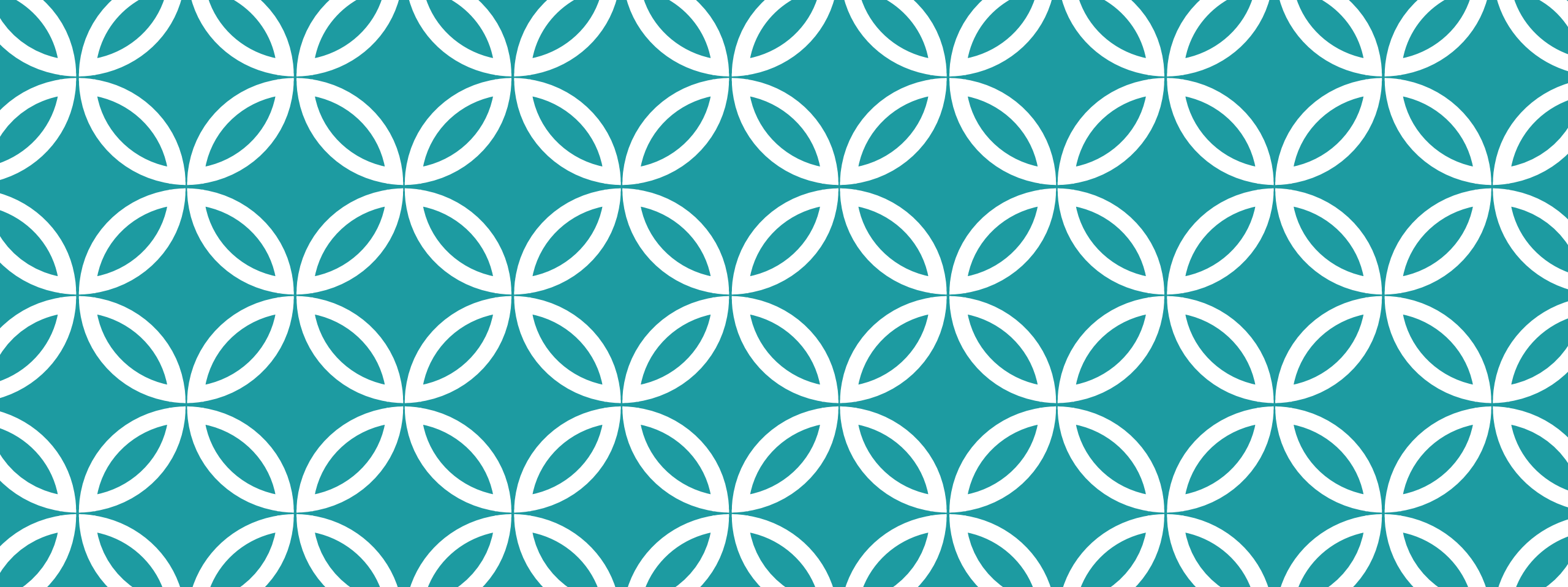
Imatges

Gestos

Tacte

Olor

PRACTIQUEM?

Quines dificultats us heu trobat?

CONSELLS EN EL LENGUATGE VERBAL

- Adaptar el llenguatge als coneixements de la persona
- Simplificar els conceptes
- Utilitzar metàfores
- Comprovar la comprensió del que hem comunicat
- Acompanyament verbal i recapitulació
- Adaptar el to de veu a la persona
- Fugir dels missatges “tu” i centrar-nos en els missatges “jo”

CONSELLS EN EL LLENGUATGE NO VERBAL

Contacte visual

Postura

Gestualitat

Calma

Sincronia (neurones mirall)

Cuidar el contacte físic si es dona

Paciència per aprendre a comunicar-nos amb el seu llenguatge

Sistemes alternatius i augmentatius de la comunicació

BLOQUEJOS DE LA COMUNICACIÓ

Interrompre

Avançar les respostes

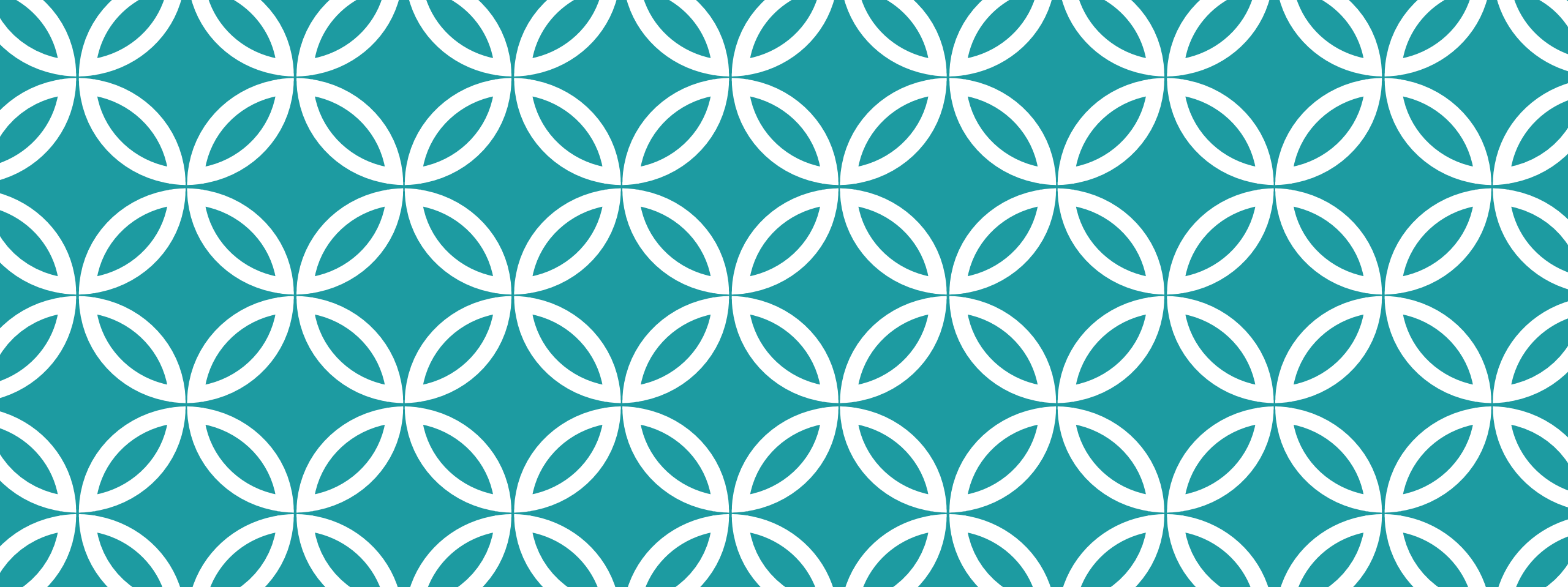
No escoltar, pensar en la resposta

Comparacions

Rebutjar els sentiments de l'altre

Judicis moralistes

Expressar els nostres desitjos en forma d'exigència

LÍMITS ÈTICS DE LA COMUNICACIÓ EN EL CONTEXT DEL VOLUNTARIAT

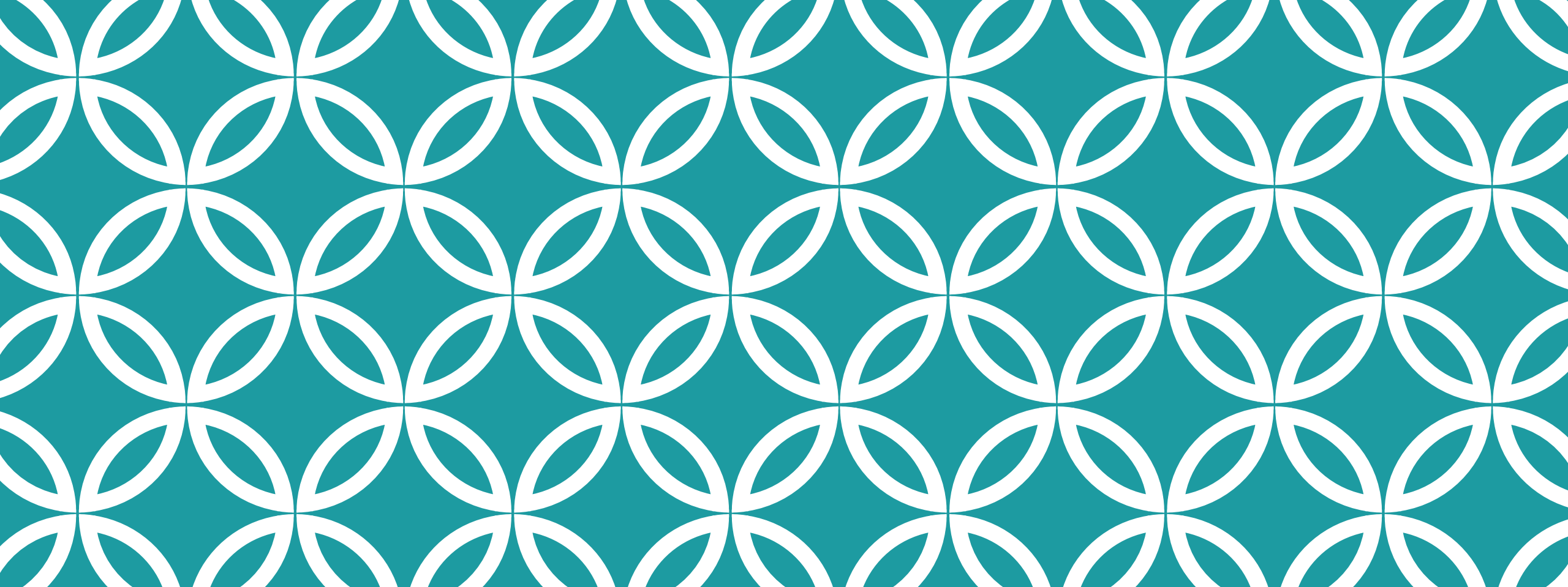
EXEMPLES DE LÍMITS ÈTICS

Confidencialitat

- Per què i per a què?
  - No conèixer el diagnòstic, l'adreça, la situació familiar de la persona o altres aspectes lligats a la seva intimitat
- No compartir informació rebuda i limitar-la si l'usuari no sap regular el grau d'intimitat del que explica

Com no parlar amb l'usuari?

- Infantilització
- To de reprovació
- Ignorar/menysprear
- Comunicació no adaptada a les seves necessitats

**COMENTARIS, APORTACIONS,
DUBTES??** |

MOLTES GRÀCIES PER LA VOSTRA ATENCIÓ

“...Cuando es verdadera, cuando nace de la necesidad de decir, a la voz humana no hay quien la pare. Si le niegan la boca, ella habla por las manos, o por los ojos, o por los poros, o por donde sea. Porque todos, toditos, tenemos algo que decir a los demás, alguna cosa que merece ser celebrada o perdonada”

Eduardo Galdeano

“El libro de los abrazos”